

Kryteria ocen z historii w kl. VII
Rok szkolny 2018/2019

Temat lekcji	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
ROZDZIAŁ I: EUROPA PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM						
1. W czasach kongresu wiedeńskiego.	Początek kongresu „Sto dni” Napoleona. Postanowienia kongresu. Zmiany granic w Europie. Święte Przymierze	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: restauracja, legitymizm, równowaga europejska – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815) – wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Święte Przymierze – zna daty: bitwy pod Waterloo (18 VI 1815), podpisania aktu Świętego Przymierza (IX 1815) – prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego – przedstawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę „stu dni” Napoleona (III –VI 1815) – identyfikuje postacie: Aleksandra I, Charles’a Talleyranda, Klemensa von Metternicha – omawia przebieg „stu dni” Napoleona – przedstawia okoliczności powstania Świętego Przymierza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Roberta Stewarta Castlereagha, Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim oraz państwa Świętego Przymierza – przedstawia cele i działalność Świętego Przymierza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę Napoleona i Francuzów w okresie jego powrotu do kraju – ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński – ocenia działalność Świętego Przymierza

<p>2. Rewolucja przemysłowa</p>	<p>Narodziny przemysłu. Rewolucja przemysłowa na świecie. Maszyna parowa i jej zastosowanie. Narodziny elektrotechniki. Skutki rewolucji przemysłowej.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa – zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763) – identyfikuje postać Jamesa Watta – wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: manufaktura, fabryka, urbanizacja, kapitał, kapitaliści, robotnicy, proletariats – identyfikuje postacie: Samuela Morse’a, George’a Stephensona – wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się dzięki zastosowaniu maszyny parowej – omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój komunikacji</p>	<p>Uczeń: – zna daty: skonstruowania silnika elektrycznego (1831), skonstruowania telegrafu (1837) – identyfikuje postać Michaela Faradaya – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w XIX w. najważniejsze zagłębia przemysłowe Europy – wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – przedstawia konsekwencje zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: cywilizacja przemysłowa, metropolia – zna datę pierwszego telegraficznego połączenia kablowego między Ameryką i Europą (1866) – przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji – wyjaśnia znaczenie wynalezenia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Thomasa Newcomena, Charlesa Wheatstone’a, Thomasa Davenporta – wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – opisuje sposób działania maszyny parowej – ocenia gospodarcze i społeczne skutki rozwoju przemysłu w XIX w.</p>
---------------------------------	--	---	--	--	--	---

<p>3. Nowe idee polityczne</p>	<p>Liberalizm Konserwatyzm. Idee narodowe. Początki ruchu robotniczego. Czartyzm. Socjalizm i komunizm.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ideologia, proletariat, ruch robotniczy, strajk, związek zawodowy – identyfikuje postać Adama Smitha</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm – identyfikuje postacie: Edmunda Burke’a, Karola Marksa – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyizmu i ruchu robotniczego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, komunizm, idee narodowe – identyfikuje postacie: Giuseppe Mazziniego, Henriego de Saint-Simona, Roberta Owena, Fryderyka Engelsa – charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyizmu, socjalizmu i komunizmu</p>	<p>Uczeń: – zna datę wydania Manifestu komunistycznego (1848) – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyizmu i ruchu robotniczego – wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami – wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: czartyzm, falanster – zna daty: ruchu czartystów (1836–1848) – opisuje narodziny ruchu czartystów, ich postulaty oraz skutki działalności – ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie XIX w.</p>
--------------------------------	---	--	---	---	---	--

<p>4. Wiosna Ludów w Europie.</p>	<p>Walka z łaodem wiedeńskim. Niepodległość Grecji. Początek Wiosny Ludów. Wystąpienia w Niemczech i Austrii. Parlament frankfurcki. Powstanie węgierskie. Wiosna Ludów we Włoszech. Wojna krymska.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Wiosna Ludów – zna datę Wiosny Ludów (1848–1849) – wskazuje na mapie państwa, w których wybuchła Wiosna Ludów; – wymienia przyczyny Wiosny Ludów</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lipcowa, rewolucja lutowa, parlament frankfurcki – zna daty: rewolucji lipcowej we Francji (1830), wybuchu Wiosny Ludów we Francji (II 1848) – identyfikuje postacie: Mikołaja I, Ludwika Napoleona Bonapartego, Franciszka Józefa I – wskazuje na mapie państwa, które uzyskały nieodległość w pierwszej połowie XIX w. – przedstawia przyczyny i przejawy walki z łaodem wiedeńskim – przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich</p>	<p>Uczeń: – zna daty: uzyskania niepodległości przez Grecję (1829), powstania w Belgii (1830), zwołania parlamentu frankfurckiego (V 1848), stłumienia powstania węgierskiego (1849), wojny krymskiej (1853–1856) – identyfikuje postacie: Klemensa von Metternicha, Aleksandra II – wskazuje na mapie państwa, w których w latach 1815–1847wybuchły rewolucje i powstania narodowe oraz państwa zaangażowane w wojnę krymską – omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji – wymienia przyczyny i skutki wojny krymskiej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dekabryści, bankiety – zna daty: wybuchu antytureckiego powstania w Grecji (1821–1822), powstania dekabrystów (XII 1825), uznania niepodległości Belgii (1831), wybuchu Wiosny Ludów w Prusach, Austrii na Węgrzech i we Włoszech (III 1848), powstania robotniczego w Paryżu (VI 1848) – identyfikuje postacie: Karola X, Ludwika Filipa, Lajosa Kossutha, Józefa Bema Karola Alberta – przedstawia cele, przebieg i skutki powstania dekabrystów – opisuje przebieg Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich</p>	<p>Uczeń: – przedstawia przebieg i skutki walki Greków o niepodległość – ocenia znaczenie Wiosny Ludów dla państw i narodów europejskich – omawia rolę parlamentu frankfurckiego w procesie jednoczenia Niemiec</p>
-----------------------------------	---	---	---	---	--	---

ROZDZIAŁ II: ZIEMIE POLSKIE PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM

<p>1. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim.</p>	<p>Podział ziem polskich. Rzeczpospolita Krakowska. Wielkie Księstwo Poznańskie. Sytuacja gospodarcza w zaborze pruskim – podstawy nowoczesności. Sytuacja gospodarcza w zaborze austriackim. Kultura i oświata.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu uwłaszczenie – zna datę powstania Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa (1815) – wskazuje na mapie podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu ziemie zabrane – zna daty: reformy uwłaszczeniowej w Wielkim Księstwie Poznańskim (1823), zniesienia pańszczyzny w zaborze austriackim (1848) – charakteryzuje ustrój Wielkiego Księstwa Poznańskiego – opisuje ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej – charakteryzuje rozwój gospodarczy zaboru pruskiego – opisuje sytuację gospodarczą w zaborze austriackim</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu protektorat – zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), powołania sejmu prowincjonalnego w Wielkim Księstwie Poznańskim (1824) – identyfikuje postaci: Antoniego Radziwiłła, Edwarda Raczyńskiego, Tytusa Działyńskiego, Józefa Maksymiliana Ossolińskiego – omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim</p>	<p>Uczeń: – zna datę otwarcia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817) – wyjaśnia, jaką rolę pełniła Rzeczpospolita Krakowska w utrzymaniu polskości – porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami – przedstawia warunki rozwoju polskiej kultury i oświaty w zaborze pruskim i Galicji</p>	<p>Uczeń – zna datę wprowadzenia obowiązku szkolnego w zaborze pruskim (1825) – ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków w zaborze pruskim i austriackim</p>
---	--	---	---	--	--	--

<p>2. Królestwo Polskie.</p>	<p>Konstytucja Królestwa Polskiego. Namiestnik i wielki książę. Gospodarka Królestwa Polskiego. Kultura i edukacja pod zaborem rosyjskim. Opozycja legalna w Królestwie Polskim. Tajne spiski i organizacje.</p>	<p>Uczeń: – zna datę nadania konstytucji Królestwu Polskiemu (1815) – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Piotra Wysockiego – wskazuje na mapie zasięg Królestwa Polskiego – wymienia organy władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kaliszanie, konspiracja – zna daty: objęcia władzy przez Mikołaja I (1825), zawiązania Sprzysiężenia Podchorążych (1828) – identyfikuje postacie: Aleksandra I, wielkiego księcia Konstantego, Mikołaja I, Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego, Stanisława Staszica, Waleriana Łukasińskiego – charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego – opisuje rozwój przemysłu w Królestwie Polskim – omawia rozwój kultury i edukacji w Królestwie Polskim – wymienia przykłady organizacji spiskowych i ich cele</p>	<p>Uczeń: – zna daty: otwarcia uniwersytetu w Warszawie (1816), działalności Towarzystwa Filomatów (1817–1823), wprowadzenia cenzury w Królestwie Polskim (1819), założenia Banku Polskiego (1828) – identyfikuje postacie: Józefa Zajączka, Juliana Ursyna Niemcewicza, Adama Jerzego Czartoryskiego, Wincentego i Bonawentury Niemojowskich – wskazuje na mapie najważniejsze okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim – przedstawia reformy Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego – przedstawia sytuację na wsi w Królestwie Polskim</p>	<p>Uczeń: – zna daty: powstania Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1825), wystąpienia kaliszian (1820) – identyfikuje postacie: Stanisława Kostki Potockiego, Tadeusza Czackiego, Tomasza Zana – wskazuje na mapie Kanał Augustowski – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego pełnił wielki książę Konstanty – charakteryzuje działalność kulturalno–oświatową Polaków na ziemiach zabranych – przedstawia okoliczności powstania opozycji legalnej i cele jej działalności – opisuje okoliczności powstania organizacji spiskowych</p>	<p>Uczeń: – wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego – ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego – omawia różnice pomiędzy opozycją legalną i nielegalną w Królestwie Polskim – ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej</p>
------------------------------	--	---	--	--	---	---

<p>3. Powstanie listopadowe 1830-1831.</p>	<p>Wybuch powstania Od negocjacji do detronizacji. Wojna polsko—rosyjska. Wodzowie powstania listopadowego. Walki poza Królestwem.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu noc listopadowa – zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830), bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), wojny polsko—rosyjskiej (II–X 1831) – identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego – wymienia przyczyny powstania listopadowego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dyktator, detronizacja – zna daty: detronizacji Mikołaja I i zerwania unii z Rosją (25 I 1831), bitwy pod Ostrołką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831) – identyfikuje postacie: wielkiego księcia Konstantego, Adama Jerzego Czartoryskiego – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla powstania listopadowego miała detronizacja cara Mikołaja I – omawia przyczyny klęski powstania listopadowego</p>	<p>Uczeń: – zna daty: przejęcia dyktatury przez Józefa Chłopickiego (XII 1830), – identyfikuje postacie: Ignacego Prądzyńskiego, Emilii Plater, Józefa Bema, Iwana Dybicza, Iwana Paskiewicza – wskazuje na mapie tereny poza Królestwem Polskim, na których toczyły się walki podczas powstania w latach 1830–1831 – opisuje przebieg nocy listopadowej – charakteryzuje poczynania władz powstańczych do wybuchu wojny polsko—rosyjskiej – opisuje przebieg wojny polsko—rosyjskiej</p>	<p>Uczeń: – zna daty: bitwy pod Stoczekiem (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiami i Boremlem (IV 1831) – identyfikuje postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, Józefa Dwernickiego – przedstawia przebieg walk powstańczych poza Królestwem Polskim</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Michała Radziwiłła, Macieja Rybińskiego, Antoniego Giełguda – ocenia postawy wodzów powstania listopadowego – ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia</p>
--	--	---	--	--	---	--

<p>4. Wielka Emigracja</p>	<p>Ucieczka przed represjami. Stronnictwa polityczne na emigracji.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: emigracja, Wielka Emigracja – identyfikuje postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego – wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji – wskazuje na mapie główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zsyłka, emisariusz – identyfikuje postacie: Zygmunta Krasińskiego, Joachima Lelewela, Adama Jerzego Czartoryskiego – wymienia główne obozy polityczne powstałe na emigracji – wymienia formy działalności Polaków na emigracji</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: katorga, amnestia – zna daty: powstania Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832) i Hotel Lambert (1833) – przedstawia stosunek władz i społeczeństw Europy do polskich emigrantów – charakteryzuje program Towarzystwa Demokratycznego Polskiego – przedstawia poglądy środowisk konserwatywnych z Hotelem Lambert</p>	<p>Uczeń: – zna daty: powstania Komitetu Narodowego Polskiego (1831), Gromad Ludu Polskiego (1835) – identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Wiktora Heltmana – wskazuje na mapie trasy, które przemierzali polscy emigranci – przedstawia program Komitetu Narodowego Polskiego – omawia poglądy Gromad Ludu Polskiego</p>	<p>Uczeń: – opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji – ocenia działalność Polaków na emigracji</p>
----------------------------	--	---	---	--	--	---

<p>5. Ziemie polskie po powstaniu listopadowym</p>	<p>Represje po upadku powstania listopadowego. Królestwo Polskie w cieniu Cytadeli. Represje w zaborze pruskim. Działalność spiskowa. Powstanie krakowskie. Rabacja galicyjska.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu rusyfikacja – zna datę wybuchu powstania krakowskiego (21/21 II 1846) – wymienia represje wobec uczestników powstania listopadowego – wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego – wskazuje na mapie tereny objęte powstaniem krakowskim</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rabacja, kontrybucja – zna daty: wybuchu rabacji galicyjskiej (II 1846) – identyfikuje postacie: Iwana Paskiewicza, Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szeli – charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego – omawia przebieg i skutki powstania krakowskiego – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rabacji galicyjskiej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: noc paskiewiczowska, Statut organiczny, – zna daty: wprowadzenia Statutu organicznego (1832), ogłoszenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1833), likwidacji Rzeczypospolitej Krakowskiej (XI 1846) – identyfikuje postacie: Szymona Konarskiego, Piotra Ściegiennego – wskazuje na mapie tereny objęte rabacją galicyjską – wyjaśnia, w jakich okolicznościach wybuchło powstanie krakowskie</p>	<p>Uczeń: – zna daty: powstania Stowarzyszenia Ludu Polskiego (1835), wprowadzenia rosyjskiego kodeksu karnego w Królestwie Polskim (1847) – identyfikuje postacie: Edwarda Flottwella, Karola Libelta, Henryka Kamińskiego – omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim – charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich w latach 30. i 40. XIX w. – przedstawia przyczyny niepowodzenia powstania krakowskiego</p>	<p>Uczeń: – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego – ocenia postawę chłopów galicyjskich wobec szlachty i powstania krakowskiego</p>
--	---	--	--	---	--	--

<p>6. Wiosna Ludów na ziemiach polskich</p>	<p>Nastroje w Wielkopolsce na początku 1848 roku Powstanie w Wielkopolsce W obronie polskości na Warmii, Mazurach i Śląsku Sytuacja w Galicji Ukraiński ruch narodowy Za waszą i naszą wolność</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Józefa Bema, Adama Mickiewicza – wyjaśnia przyczyny wybuchu Wiosny Ludów na ziemiach polskich pod zaborami – wskazuje na mapie zabory, w których doszło do wystąpień w 1848 r.</p>	<p>Uczeń: – zna daty: powstania wielkopolskiego (IV–V 1848), uwłaszczenia chłopów w Galicji (1848) – identyfikuje postać Ludwika Mierosławskiego – opisuje przebieg Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim – omawia przebieg Wiosny Ludów w Galicji</p>	<p>Uczeń: – zna daty: porozumienia w Jarosławcu (IV 1848), bitwy pod Miłosławiem (IV 1848), – identyfikuje postacie: Franza von Stadiona, Wojciecha Chrzanowskiego, Józefa Wysockiego, Henryka Dembińskiego – charakteryzuje wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów w Europie</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu serwituty – zna datę powstania Komitetu Narodowego w Poznaniu (III 1848) – identyfikuje postacie: Józefa Lompy, Emanuela Smółki, Gustawa Gizewiusza, Krzysztofa Mrongowiusza – przedstawia działalność polskich społeczników na Warmii, Mazurach i Śląsku</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia, jakie znaczenie dla polskiego ruchu niepodległościowego w Galicji miał wzrost świadomości narodowościowej wśród Rusinów – ocenia skutki Wiosny Ludów na ziemiach polskich – ocenia decyzję władz austriackich o uwłaszczeniu</p>
<p>7. Kultura polska doby romantyzmu</p>	<p>Kultura polska 1. po utracie niepodległości 2. Narodziny romantyzmu 3. Polski mesjanizm 4. Początki badań historii Polski</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina – wymienia poglądy romantyków</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu racjonalizm – identyfikuje postać Joachima Lelewela – wyjaśnia, na czym polegał konflikt romantyków z klasykami – przedstawia najwybitniejszych polskich twórców epoki romantyzmu</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mesjanizm, salon artystyczny – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm – wyjaśnia, czym był polski mesjanizm</p>	<p>Uczeń: – zna datę opublikowania ballady Romantyczność Adama Mickiewicza – identyfikuje postać Andrzeja Towiańskiego, Artura Grottgera – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości</p>	<p>Uczeń: – ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków</p>

ROZDZIAŁ III: EUROPA I ŚWIAT PO WIOŚNIE LUDÓW

<p>1. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych.</p>	<p>Rozwój Stanów Zjednoczonych. Podział na Północ i Południe. Przyczyny wojny secesyjnej. Wojna secesyjna. Stany Zjednoczone po wojnie secesyjnej.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna secesyjna, Północ, Południe – zna datę wojny secesyjnej (1861–1865) – identyfikuje postać Abrahama Lincolna – wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, Konfederacja, Unia, wojna totalna – zna datę wydania dekretu o zniesieniu niewolnictwa (1863) – identyfikuje postaci: Roberta Lee, Ulyssesa Granta – charakteryzuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa – omawia społeczne, polityczne i gospodarcze skutki wojny secesyjnej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie – zna daty: wyboru Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861) – omawia przyczyny podziału Stanów Zjednoczonych na Północ i Południe – opisuje przebieg wojny secesyjnej – wyjaśnia, jakie konsekwencje dla dalszego przebiegu wojny miał dekret o zniesieniu niewolnictwa</p>	<p>Uczeń: – zna daty: wprowadzenia zakazu przywozu niewolników do Stanów Zjednoczonych (1808), bitwy pod Gettysburgiem (VII 1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (VI 1865), ataku na Fort Sumter (IV 1861) – wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w. – przedstawia przyczyny i skutki rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w. – porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa</p>	<p>Uczeń: – ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych – ocenia skutki wojny secesyjnej</p>
--	--	--	--	---	---	--

<p>2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec</p>	<p>Dwie koncepcje zjednoczenia Włoch. Piemont. Zjednoczenie Włoch. Powstanie Królestwa Włoskiego. Polityka Prus, Wojny Prus z Danią i Austrią. Wojna z Francją. Komuna Paryska. Polacy w Komunie Paryskiej.</p>	<p>Uczeń: – zna daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (18 I 1871) – identyfikuje postacie: Giuseppe Garibaldi, Ottona von Bismarcka – wymienia etapy jednoczenia Włoch i Niemiec – przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”, risorgimento – zna daty: wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko-pruskiej (1870–1871) – identyfikuje postacie: Camilla Cavoura, Wilhelma I, Napoleona III – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi – omawia etapy jednoczenia Niemiec – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny francusko-pruskiej – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu komunardzi – zna daty: bitew pod Magentą i Solferino (1859), wojny Prus i Austrii z Danią (1864), pokoju we Frankfurcie nad Menem (1871), bitwy pod Sadową (1866), powstania Związku Północno-niemieckiego (1867), bitwy pod Sedanem (1870), Komuny Paryskiej (III–V 1871) – omawia koncepcje zjednoczenia Włoch – opisuje przebieg procesu jednoczenia Włoch – przedstawia koncepcję zjednoczenia Niemiec – omawia skutki wojen Prus z Danią i Austrią dla procesu jednoczenia Niemiec – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Komuny Paryskiej</p>	<p>Uczeń: – zna daty: powstania Niemieckiego Związku Celnego(1834), zawarcia sojuszu Piemontu z Francją (1858), wojny Piemontu z Austrią (1859), wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), objęcia tronu w Prusach przez Wilhelma I (1861), zajęcia Wenecji przez Królestwo Włoch (1866), powstania Austro-Węgier (1867), zajęcia Państwa Kościelnego przez Królestwo Włoskie (1870) – identyfikuje postacie: Wiktora Emanuela II, J. Dąbrowskiego, Walerego Wróblewskiego – wyjaśnia okoliczności powstania Austro-Węgier – przedstawia rolę Polaków w Komunie Paryskiej</p>	<p>Uczeń: – ocenia rolę Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec – ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka, Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldi w procesie jednoczenia swoich państw – dostrzega najważniejsze podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec</p>
--	---	--	--	--	---	--

<p>3. Kolonializm w XIX wieku</p>	<p>Przyczyny ekspansji kolonialnej. Kolonizacja Afryki Polityka kolonialna w Azji. Skutki polityki kolonialnej. Brytyjskie imperium kolonialne. Konflikty kolonialne.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu kolonializm – identyfikuje postać królowej Wiktorii – wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: faktoria handlowa, Kompania Wschodnioindyjska – zna datę otwarcia Japonii na świat (1854) – identyfikuje postać Cecila Johna Rhodesa – wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii – wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji – przedstawia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i mieszkańców terenów podbitych</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: powstanie sipajów, powstanie Mahdiego, wojny opiumowe, wojny burskie, powstanie bokserów – wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w. – przedstawia proces kolonizacji Afryki i Azji – wymienia przyczyny konfliktów kolonialnych – wskazuje przykłady konfliktów kolonialnych</p>	<p>Uczeń: – zna daty: wybuchu pierwszej wojny opiumowej (1839), wybuchu powstania Mahdiego (1881) – porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji – przedstawia stosunek państw azjatyckich do ekspansji europejskiej – charakteryzuje kolonialne imperium Wielkiej Brytanii</p>	<p>Uczeń: – ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw</p>
-----------------------------------	---	--	---	---	---	--

<p>4. Rozwój nowych ruchów politycznych</p>	<p>W stronę demokracji. Socjaliści i anarchiści. Nowe ideologie. Emancypacja kobiet. Prawa wyborcze dla kobiet.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: system republikański, partia polityczna, monarchia parlamentarna, demokratyzacja – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji – wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: socjaliści, socjaldemokracja, komuniści, chrześcijańska demokracja (chadecja), nacjonalizm, emancypantki, sufrażystki – identyfikuje postacie: Karola Marksa, Leona XIII – przedstawia założenia programowe socjalistów – charakteryzuje założenia programowe chrześcijańskiej demokracji – wyjaśnia, na czym polegał nowoczesny nacjonalizm – wymienia postulaty emancypantek i sufrażystek 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja proletariacka, społeczeństwo industrialne, Międzynarodówka, anarchizm, terror indywidualny, szowinizm, syjonizm – zna daty: powstania I Międzynarodówki (1864), ogłoszenia encykliki Rerum novarum (1891) – przedstawia cele i metody działania anarchistów – omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji a komunistami – wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: solidaryzm społeczny, reformiści/rewizjoniści – zna datę ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889) – przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych – przedstawia okoliczności kształtowania się syjonizmu i jego założenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje systemy ustrojowe w XIX–wiecznej Europie – ocenia następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego – ocenia metody stosowane przez anarchistów – ocenia poglądy emancypantek i sufrażystek oraz metody i skutki ich działalności
---	---	---	--	--	--	---

<p>5. Postęp techniczny i zmiany cywilizacyjne</p>	<p>Rozwój nauk przyrodniczych. Rozwój medycyny i higieny. Rozwój komunikacji i transportu. Nowe środki transportu. Życie codzienne.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu teoria ewolucji – identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej–Curie – wymienia odkrycia naukowe, które wpłynęły na rozwój nauk przyrodniczych i medycznych – wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu pasteryzacja – zna daty: ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859), przyznania Nagród Nobla dla Marii Skłodowskiej–Curie (1903 i 1911), pierwszego lotu samolotem (1903), wynalezienia telefonu (1876) – identyfikuje postacie: Ludwika Pasteura, braci Wright, Thomasa Alwę Edisona, Alexandra Grahama Bella – przedstawia założenia teorii ewolucji – omawia kierunki rozwoju medycyny i higieny – charakteryzuje rozwój komunikacji i transportu</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu promieniotwórczość – zna daty: odkrycia promieni X (1895), budowy Kanału Sueskiego (1859–1869), budowy Kanału Panamskiego (1904–1914), pierwszego lotu sterowcem (1900), opatentowania fonografu (1878), wynalezienia gramofonu (1887) – identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Pierre’a Curie, Wilhelma Roentgena, Guglielma Marconiego – wyjaśnia, jakie znaczenie miała budowa wielkich kanałów morskich – wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w.</p>	<p>Uczeń: – zna daty: wynalezienia szczepionki przeciwko wściekliznie (1885), odkrycia bakterii gruźlicy i cholery (1903) – identyfikuje postacie: Roberta Kocha, Karla Benza, Johna Dunlopa, Gottlieba Daimlera, Rudolfa Diesela, Ferdynanda Zeppelina, Josepha Swana – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w.</p>	<p>Uczeń: – ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu – ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji</p>
--	---	--	---	--	--	--

<p>6. Kultura przełomu XIX i XX wieku</p>	<p>Literatura i prasa Sztuka i architektura Kultura masowa Upowszechnienie sportu</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kultura masowa, pozytywizm, impresjonizm – przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, naturalizm, secesja – identyfikuje postacie: Auguste’a Comte’a, Charlesa Dickensa, Juliusza Verne’a, Lwa Tołstoja, Auguste’a Renoira, Auguste’a i Louisa Lumière – charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze – wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo impresjonistów – wymienia idee, które miały rozwijać wśród młodych pokoleń igrzyska olimpijskie</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu historyzm – zna daty: początków kina (1895), pierwszych nowożytnych igrzysk olimpijskich w Atenach (1896) – identyfikuje postacie: Émile’a Zoli, Fiodora Dostojewskiego, Josepha Conrada, Edgara Degasa, Pierre’a de Coubertina – wyjaśnia, jakie cele społeczne przyświecały literaturze i sztuce przełomu wieków – przedstawia okoliczności upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.</p>	<p>Uczeń: – zna datę pierwszej wystawy impresjonistów (1874) – wyjaśnia znaczenie terminu symbolizm, ekspresjonizm, futuryzm – wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów wpłynęły na literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.</p>	<p>Uczeń: – ocenia znaczenie kina dla rozwoju kultury masowej – ocenia zjawisko upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.</p>
---	---	--	--	--	---	--

ROZDZIAŁ IV: ZIEMIE POLSKIE PO WIOŚNIE LUDÓW

<p>1. Ziemie polskie przed powstaniem styczniowym</p>	<p>Praca organiczna. Zabór austriacki po Wiośnie Ludów. Odwilż posewastopolska. „Czerwoni” i „biali”. Przyczyny powstania styczniowego. „Rewolucja moralna” w Królestwie Polskim.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: praca organiczna – zna datę manifestacji patriotycznych w Królestwie Polskim (1861) – identyfikuje postacie: Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego – wymienia założenia pracy organicznej – określa przyczyny powstania styczniowego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „czerwoni”, „biali”, autonomia, modernizacja – zna datę mianowania Aleksandra Wielopolskiego dyrektorem Komisji Wyznań i Oświecenia Publicznego (1861) – identyfikuje postacie: Dezyderego Chłapowskiego, Aleksandra II, J. Dąbrowskiego, Aleksandra Wielopolskiego – wymienia przykłady realizacji programu pracy organicznej – wyjaśnia, na czym polegała autonomia galicyjska – przedstawia programy polityczne „białych” i „czerwonych”</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Bazar, odwilż (wiosna) posewastopolska – zna datę wprowadzenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1861) – identyfikuje postać Andrzeja Zamoyskiego – przedstawia proces polonizacji urzędów w Galicji – charakteryzuje odwilż posewastopolską w Królestwie Polskim – wyjaśnia, jaki cel stawiali sobie organizatorzy manifestacji patriotycznych – wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu „rewolucja moralna” – zna daty: powstania Bazaru (1841), założenia Towarzystwa Rolniczego (1858) – identyfikuje postacie: Leopolda Kronenberga, Agenora Gołuchowskiego – wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania styczniowego – porównuje programy polityczne „czerwonych” i „białych”</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawy społeczeństwa polskiego wobec polityki zaborców – ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego</p>
---	---	---	---	---	--	---

<p>2. Powstanie styczniowe 1863-1864.</p>	<p>Wybuch powstania Przebieg powstania Powstańcy styczniowi. Upadek powstania.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: branka, wojna partyzancka – zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863),ukazu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim (III 1864) – identyfikuje postać Romualda Traugutta – wymienia przyczyny i okoliczności wybuchu powstania styczniowego – omawia rolę Romualda Traugutta w powstaniu styczniowym – wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kosynierzy, Tymczasowy Rząd Narodowy – zna daty: ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), stracenia Romualda Traugutta (VIII 1864) – przedstawia reformy Aleksandra Wielopolskiego – charakteryzuje przebieg walk powstańczych – omawia okoliczności i skutki wprowadzenia dekretu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim</p>	<p>Uczeń: –wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Centralny Narodowy – zna datę aresztowania Romualda Traugutta (IV 1864) – identyfikuje postacie:Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza Teodora Berga – wskazuje na mapie zasięg działań powstańczych, tereny objęte działaniami dużych grup powstańczych – omawia cele programowe Tymczasowego Rządu Narodowego – charakteryzuje politykę władz powstańczych – wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: żuawi śmierci, państwo podziemne – zna daty: mianowania Aleksandra Wielopolskiego naczelnikiem Rządu Cywilnego (1862), objęcia dyktatury przez Mariana Langiewicza (III 1863) – identyfikuje postacie Zygmunta Sierakowskiego, Józefa Hauke-Bosaka, Stanisława Brzóska – przedstawia sposób organizacji konspiracyjnego państwa polskiego w czasie powstania styczniowego</p>	<p>Uczeń: – ocenia stosunek Aleksandra Wielopolskiego do konspiracji niepodległościowej – ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego</p>
---	--	---	--	--	---	---

<p>3. Represje po powstaniu styczniowym</p>	<p>Represje po upadku powstania styczniowego. Rusyfikacja. Walka z polskim Kościołem. Polacy na zesłaniu. Powstanie zabajkalskie. Postawy wobec rusyfikacji.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rusyfikacja, pozytywiści – wymienia bezpośrednie represje wobec uczestników powstania styczniowego – przedstawia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: lojalizm, Kraj Przywiślański, „noc apuchtinowska” – identyfikuje postać Aleksandra Apuchtina – przedstawia politykę władz carskich wobec Królestwa Polskiego – charakteryzuje proces rusyfikacji w Królestwie Polskim</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kibitka, trójlojalizm – identyfikuje postać Michaiła Murawjowa – omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem – charakteryzuje proces rusyfikacji na ziemiach zabranych</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Uniwersytet Latający, Towarzystwo Oświaty Narodowej, – zna datę powstania zabajkalskiego (1866) – omawia rolę i postawy Polaków na zesłaniu</p>	<p>Uczeń: – ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach zabranych – ocenia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji</p>
<p>4. W zaborze pruskim i austriackim</p>	<p>Germanizacja i kulturkampf. Antypolska polityka władz. Walka Polaków z germanizacją. Autonomia galicyjska.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu germanizacja – zna datę protestu dzieci we Wrześni (1901) – identyfikuje postacie: Ottona von Bismarcka, Michała Drzymały – charakteryzuje politykę germanizacji – przedstawia postawy Polaków wobec germanizacji</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: autonomia kulturkampf, rugi pruskie, – zna daty: rozpoczęcia rugów pruskich (1885), – wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu – opisuje germanizację w gospodarce i oświacie – wymienia instytucje autonomiczne w Galicji</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Kolonizacyjna, Hakata – zna daty: powstania Komisji Kolonizacyjnej (1886), – przedstawia postawę polskiego Kościoła wobec kulturkampfu – omawia działalność instytucji prowadzących politykę germanizacji</p>	<p>Uczeń: – zna daty: ogłoszenia tzw. noweli osadniczej(1904), wprowadzenia tzw. ustawy kagańcowej (1908) – identyfikuje postacie: A. Gołuchowskiego, K. Badeniego, Piotra Wawrzyniaka – przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec polityki germanizacyjnej władz pruskich – ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego – ocenia poglądy stańczyków na problem polskich powstań narodowych</p>

5. Rozwój gospodarczy ziem polskich	Przemiany gospodarcze ziem zaboru rosyjskiego. Pod panowaniem pruskim. Gospodarka Galicji Przemiany społeczne na ziemiach polskich. Przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu emigracja zarobkowa – zna datę uwłaszczenia chłopów w zaborze rosyjskim (1864) – identyfikuje postać Hipolita Cegielskiego – wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w. – wskazuje na mapie okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: burżuazja, ziemięństwo – zna datę zniesienia granicy celnej z Rosją (1851) – identyfikuje postać Ignacego Łukasiewicza – wymienia grupy społeczne, które wykształciły się w społeczeństwie polskim w XIX w. – opisuje okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych – omawia rozwój przedsiębiorczości Polaków w zaborze pruskim – charakteryzuje rozwój gospodarczy Galicji – omawia przykłady przemian cywilizacyjnych na ziemiach polskich w XIX w.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe – zna datę zakończenia budowy kolei warszawsko-wiedeńskiej (1848) – identyfikuje postać Franciszka Stefczyka – przedstawia uwarunkowania rozwoju przemysłu w Królestwie Polskim – przedstawia rozwój przemysłu i rolnictwa w zaborze pruskim – omawia rozwój spółdzielczości w Galicji – charakteryzuje przemiany społeczne na ziemiach polskich	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: haskala serwituty, famuły – zna datę pierwszego lotu samolotem na ziemiach polskich (1910) – porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów	Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec różnych problemów związanych z rozwojem gospodarczym ziem polskich pod zaborami
-------------------------------------	---	---	--	---	---	--

6. Nowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	Ruch socjalistyczny na ziemiach polskich Ruch narodowy Rozwój ruchu ludowego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: powstania Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego (1897), Polskiego Stronnictwa Ludowego (1903) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa – wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego – wymienia założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego, Polskiego Stronnictwa Ludowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu solidaryzm narodowy – zna daty: powstania Wielkiego Proletariatu (1882), Polskiej Partii Socjaldemokratycznej Galicji i Śląska (1897) – identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego – przedstawia cele ruchu robotniczego –charakteryzuje program nurtu niepodległościowego w polskim ruchu socjalistycznym – omawia założenia programowe ruchu narodowego – charakteryzuje program ruchu ludowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: endecja, internacjonalizm – identyfikuje postacie: Bolesława Limanowskiego, Róży Luksemburg, Juliana Marchlewskiego, Franciszka Stefczyka – omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich – charakteryzuje program nurtu rewolucyjnego w polskim ruchu socjalistycznym – wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: program brukselski, program paryski – zna daty powstania Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (1893), Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy (1900), Ligi Narodowej (1893), Stronnictwa Ludowego (1895) – identyfikuje postacie Stanisława Stojałowskiego, Marii i Bolesława Wysłouchów – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaki wpływ miała działalność partii politycznych na postawy Polaków pod zaborami – ocenia skalę realizacji haseł polskich partii politycznych w XIX i na początku XX w.
---	--	--	--	---	---	--

<p>7. Organizacje niepodległościowe na początku XX wieku.</p>	<p>Rewolucja 1905 roku na ziemiach polskich. Powstanie łódzkie. Działalność polskich partii politycznych. Skutki rewolucji. Orientacje polityczne Polaków na początku XX wieku. Organizacje niepodległościowe</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, krwawa niedziela – zna datę rewolucji 1905–1907 – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego – omawia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich – charakteryzuje orientację proaustriacką i prorosyjską</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: strajk powszechny, organizacja paramilitarna – zna daty krwawej niedzieli (22 I 1905), powstania Związku Walki Czynnej (1908) – identyfikuje postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Władysława Sikorskiego – wymienia przyczyny rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim – przedstawia przebieg rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim – wymienia polskie organizacje niepodległościowe działające pod zaborami</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Duma Państwowa, Macierz Szkolna, strajk szkolny – zna daty: powstania łódzkiego (I–VI 1905), powstania Komisji Tymczasowej Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych (1912) – wskazuje na mapie ośrodki wystąpień robotniczych w czasie rewolucji 1905–1907 – omawia przebieg powstania łódzkiego – opisuje działalność polskich partii politycznych w czasie rewolucji 1905–1907 – przedstawia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych Polaków na początku XX w.</p>	<p>Uczeń: – zna daty: podziału na PPS–Frację Rewolucyjną i PPS–Lewicę (1906), utworzenia Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” (1867) – identyfikuje postać Józefa Mireckiego – porównuje założenia programowe orientacji niepodległościowych do 1914 r.</p>	<p>Uczeń: – ocenia stosunek polskich partii politycznych do rewolucji 1905–1907 – ocenia postawy Polaków w przededniu nadciągającego konfliktu międzynarodowego</p>
---	---	---	---	--	---	---

<p>8. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku</p>	<p>Kultura narodowa Polaków. Polski pozytywizm Rola historii. Malarstwo historyczne. Kultura Młodej Polski. Początki kultury masowej. Sztuka polska przełomu XIX i XX w.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Marię Konopnicką, Jana Matejkę – wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone ku pokrzepieniu serc – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku pokrzepieniu serc</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, pozytywizm warszawski – identyfikuje postacie: Juliusza i Wojciecha Kossaków, Artura Grottgera, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury – przedstawia hasła pozytywistów warszawskich – omawia realizację haseł pracy u podstaw – charakteryzuje kulturę Młodej Polski – wymienia cechy kultury masowej na ziemiach polskich przełomu XIX i XX w.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: literatura postyczeniowa, skauting – zna daty: otwarcia Polskiej Akademii Umiejętności (1873), powołania Towarzystwa Oświaty Ludowej (1872), utworzenia Polskiej Macierzy Szkolnej (1906) – identyfikuje postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Stanisława Przybyszewskiego, Jana Kasprowicza – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój literatury – wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: cyganeria, ogródki jordanowskie, neoromantyzm – identyfikuje postacie: Wojciecha Gersona, Artura Górskiego, Kazimierza Prószyńskiego, Henryka Jordana, Andrzeja Małkowskiego – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje sztukę polską przełomu XIX i XX w. – ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc</p>
--	--	--	--	---	---	---

ROZDZIAŁ V: I WOJNA ŚWIATOWA

<p>1. Świat na drodze wojny światowej</p>	<p>Nowe mocarstwa. Konflikty między europejskimi mocarstwami. Konflikty kolonialne. Wyścig zbrojeń. Rywalizacja na morzach. Wojna rosyjsko-japońska. Konflikty na Bałkanach.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: trójprzymierze/państw a centralne, trójporozumienie/ententa, aneksja – zna daty: zawarcia trójprzymierza (1882), powstania trójporozumienia (1907) – wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumienia, – wskazuje cele trójprzymierza i trójporozumienia – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pacyfizm, kocioł bałkański – zna daty: wojny rosyjsko-japońskiej (1904–1905), I wojny bałkańskiej (1912), II wojny bałkańskiej (1913) – wskazuje na mapie państwa, które w wyniku wojen bałkańskich zdobyły największe tereny – omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami – przedstawia przejawy rywalizacji mocarstw na morzach i oceanach – wyjaśnia, jak doszło do wybuchu wojny rosyjsko-japońskiej</p>	<p>Uczeń: – zna daty: podpisania układu rosyjsko-francuskiego (1892), podpisania porozumienia francusko-brytyjskiego (1904), podpisania porozumienia rosyjsko-brytyjskiego (1907), bitwy pod Cuszimą (1905) – wyjaśnia, jaki wpływ na ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w. – opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójporozumienia – omawia przebieg wojny rosyjsko-japońskiej i jej skutki – przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich</p>	<p>Uczeń: – zna daty: wojny rosyjsko-tureckiej (1877–1878), kongresu berlińskiego (1878), aneksji Bośni i Hercegowiny przez Austro-Węgry (1908) – przedstawia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie – opisuje sytuację na Bałkanach w drugiej połowie XIX w.</p>	<p>Uczeń: – ocenia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie – ocenia wpływ konfliktów bałkańskich na zaostrzenie sytuacji międzynarodowej w Europie</p>
---	--	---	---	--	--	---

<p>2. Na frontach I wojny światowej</p>	<p>Wybuch I wojny światowej. Wojna na morzach. Walki na zachodzie Europy. Walki na Bałkanach i we Włoszech. Wojna pozycyjna. Koniec Wielkiej Wojny. Kapitulacja Niemiec.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Wojna, front – zna daty: I wojny światowej (1914–1918), podpisanie kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918) – wymienia cechy charakterystyczne prowadzenia i przebiegu działań wojennych w czasie I wojny światowej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna nieograniczona wojna podwodna, – zna daty: zamachu w Sarajewie (28 VI 1914), przyłączenia się Włoch do ententy (1915), ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej (1917), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918) – wskazuje na mapie państwa europejskie walczące w Wielkiej Wojnie po stronie ententy i państw centralnych – przedstawia okoliczności wybuchu Wielkiej Wojny – wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny miało wprowadzenie nowych rodzajów broni – wskazuje przyczyny klęski państw centralnych</p>	<p>Uczeń: – zna daty: wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro–Węgry (28 VII 1914), bitwy nad Marną (IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), ataku Niemiec na Belgię i Francję (VIII 1914), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), kapitulacji Austro–Węgier (XI 1918) – identyfikuje postacie: Franciszka Ferdynanda Habsburga, Karola I Habsburga, Wilhelma II, Paula von Hindenburga – przedstawia proces kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy – przedstawia okoliczności kapitulacji państw centralnych</p>	<p>Uczeń: – zna daty: przyłączenia się Japonii do ententy (1914), przyłączenia się Turcji do państw centralnych (1914), bitwy o Gallipoli (1915), przyłączenia się Bułgarii do państw centralnych (1915), zatopienia Lusitanii (1915), bitwy nad Sommą (1916), bitwy jutlandzkiej (1916), przyłączenia się Grecji do ententy (1917), buntu marynarzy w Kilonii (XI 1918) – wyjaśnia, jaki wpływ na losy wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro–Węgrzech – opisuje przebieg walk na froncie zachodnim – przedstawia przebieg walk na Bałkanach i we Włoszech</p>	<p>Uczeń: – ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej – omawia przebieg wojny na morzach i oceanach – ocenia skutki zastosowania przez Niemcy gazów bojowych</p>
---	--	--	--	--	---	--

<p>3. I wojna światowa na ziemiach polskich</p>	<p>Walki na froncie wschodnim. Zniszczenia wojenne na ziemiach polskich. U boku państw centralnych. Formacje polskie u boku Rosji. Wojsko polskie we Francji.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie – zna datę sformowania Legionów Polskich (1914) – identyfikuje postacie Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – przedstawia okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie i wskazuje cele ich działalności – wyjaśnia, jak zaborcy w czasie I wojny światowej traktowali ziemie Królestwa Polskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys przysięgowy, Legion Puławski, Błękitna Armia, Polska Organizacja Wojskowa – zna daty bitwy pod Gorlicami (1915), powstania Kompanii Kadrowej (1914), bitwy pod Kostiuchnowką (1916), bitwy pod Rokitną (1915), kryzysu przysięgowego (VII 1917), bitwy pod Kaniowem (1918), powstania Polskiej Organizacji Wojskowej (1914) – wskazuje na mapie rejony walk Legionów Polskich – omawia udział polskich formacji zbrojnych u boku państw centralnych i u boku ententy</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu wojna manewrowa – zna daty bitwy pod Tannenbergiem (VIII 1914), wkroczenia Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego (6 VIII 1914), powstania Naczelnego Komitetu Narodowego (1914), powstania Legionu Puławskiego (1914) – wskazuje na mapie podział ziem polskich w 1915 r. – opisuje przebieg działań wojennych na froncie wschodnim – przedstawia genezę i organizację Legionów Polskich – przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji</p>	<p>Uczeń: – zna daty powstania Komitetu Narodowego Polski w Warszawie (1914), powstania Komitetu Narodowego Polski w Lozannie (1917) – porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim</p>	<p>Uczeń: – ocenia sposób traktowania ziem polskich przez zaborców w czasie I wojny światowej – ocenia wkład Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków</p>
---	---	---	---	--	--	---

4. Rewolucje w Rosji	<p>Rewolucja lutowa. Okres dwuwładzy. Rosyjskie stronnictwa polityczne. Przewrót bolszewicki. Wojna domowa. Rosja po rewolucji.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa – zna daty wybuchu rewolucji lutowej (8 III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (6/7 XI 1917) – identyfikuje postać Włodzimierza Lenina – wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dwuwładza, bolszewicy, tezy kwietniowe, Rada Komisarzy Ludowych, Armia Czerwona, łagry, – zna daty ogłoszenia tez kwietniowych przez Lenina (IV 1917), powstania rady Komisarzy Ludowych (XI 1917), wojny domowej w Rosji (1919–1922), powstania ZSRS (XII 1922) – identyfikuje postacie Mikołaja II, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego – omawia przebieg rewolucji lutowej – przedstawia okoliczności wybuchu rewolucji październikowej i omawia jej przebieg – charakteryzuje sytuację w Rosji po rewolucji październikowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Rząd Tymczasowy, biała gwardia, Czeka – zna daty obalenia caratu przez Rząd Tymczasowy (15 III 1917), ogłoszenia konstytucji (VII 1918), – identyfikuje postacie Grigorija Rasputina, Aleksandra Kiereńskiego – omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej – charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji – wyjaśnia, dlaczego bolszewicy zdobyli popularność wśród Rosjan – określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: mienszewicy, eserowcy, kadeci – wymienia rosyjskie stronnictwa polityczne i przedstawia ich założenia programowe – omawia losy rodziny carskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy
----------------------	---	---	---	--	--	---

<p>5. Sprawa polska w czasie I wojny światowej</p>	<p>Państwa zaborcze a sprawa polska. Akt 5 listopada. Sprawa polska w polityce ententy. Polacy na konferencji paryskiej.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy) – zna daty wydania manifestu dwóch cesarzy (5 XI 1916), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919) – identyfikuje postacie Ignacego Jana Paderewskiego, Romana Dmowskiego – wymienia postanowienia Aktu 5 listopada – wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Rada Regencyjna – zna daty powstania Rady Regencyjnej (1917), programu pokojowego prezydenta Wilsona (8 I 1918) – identyfikuje postacie Thomasa Woodrowa Wilsona, Władysława Grabskiego – przedstawia stosunek państw centralnych do sprawy polskiej – omawia sprawę polską w polityce państw ententy</p>	<p>Uczeń: – zna daty odezwy cara Mikołaja II (1916), odezwy Rządu Tymczasowego i bolszewików (1917) – identyfikuje postacie Aleksandra Kakowskiego, Zdzisława Lubomirskiego, Józefa Ostrowskiego, Georges'a Clemenceau, Davida Lloyda George'a – omawia udział delegacji polskiej na konferencji wersalskiej</p>	<p>Uczeń: – zna datę ogłoszenia odezwy Mikołaja Romanowa do Polaków (VIII 1914) – identyfikuje postacie Mikołaja Mikołajewicza, Karla Kuka, Hansa von Beselera, – przedstawia zależności między sytuacją militarną państw centralnych i ententy podczas I wojny światowej a ich stosunkiem do sprawy polskiej</p>	<p>Uczeń: – ocenia, jakie znaczenie miał Akt 5 listopada dla narodu polskiego – ocenia, jakie znaczenie miał program pokojowy prezydenta Wilsona dla narodu polskiego</p>
--	--	---	---	---	--	---

ROZDZIAŁ VI: ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

<p>1. Świat po I wojnie światowej</p>	<p>Ład wersalski. Zniszczenia i straty po I wojnie światowej. Nowy układ sił w Europie. Liga Narodów. Wielki kryzys gospodarczy.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Czwórka, Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy – zna daty podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920), – wskazuje na mapie państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: demilitaryzacja, czarny czwartek, New Deal – zna daty obrad konferencji paryskiej (XI 1918–VI 1919), układu w Locarno (1925), czarnego czwartku (24 X 1929), wprowadzenia New Deal (1933) – identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta – wskazuje na mapie państwa powstałe w wyniku rozpadu Austro–Węgier, państwa bałtyckie – przedstawia zniszczenia i straty po I wojnie światowej – charakteryzuje układ sił w Europie po zakończeniu wojny – wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wolne miasto, europeizacja – zna daty podpisania traktatów z Austrią (1919) i Węgrami (1920) oraz traktatu z Turcją (1920) – identyfikuje postać Kemala Mustafy – wskazuje na mapie postanowienia traktatu wersalskiego – przedstawia zasady, na jakich opierał się ład wersalski – omawia postanowienia pokojów podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec – charakteryzuje działalność Ligi Narodów – wskazuje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego – skutki wielkiego kryzysu gospodarczego</p>	<p>Uczeń: – zna daty wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów (1926), wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów (1934) – omawia postanowienia pokojów podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec – wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno</p>	<p>Uczeń: – ocenia skuteczność funkcjonowania ładu wersalskiego – ocenia wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację polityczną w Europie</p>
---------------------------------------	--	---	--	--	---	---

2. Narodziny faszyzmu	<p>Włochy po I wojnie światowe. Rządy faszystów we Włoszech. Nazizm. Republika weimarska. Przejęcie władzy przez Hitlera. Społeczeństwo III Rzeszy. Zbrodnie nazistów do 1939 roku. Faszizm i autorytaryzm w innych państwach europejskich.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), antysemityzm, führer, obóz koncentracyjny – zna daty marszu na Rzym (1922), przejęcia przez A. Hitlera funkcji kanclerza (I 1933) – identyfikuje postacie Benito Mussoliniego, Adolfa Hitlera – charakteryzuje ideologię faszystowską – charakteryzuje ideologię nazistowską</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „czarne koszule”, pakti laterańskie, noc długich noży, ustawy norymberskie, noc kryształowa, – zna daty powstania paktów laterańskich (1929), przyjęcia ustaw norymberskich (1935), nocy kryształowej (1938) – identyfikuje postać Josefa Goebbelsa – wskazuje na mapie Europy państwa demokratyczne, totalitarne i autorytarne – opisuje okoliczności przejścia władzy przez Benito Mussoliniego – przedstawia proces przejmowania władzy przez Adolfa Hitlera – charakteryzuje politykę nazistów wobec ludności żydowskiej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: korporacja, pucz – zna daty przejścia przez B. Mussoliniego funkcji premiera (1922), funkcjonowania republiki weimarskiej (1919–1933), puczu monachijskiego (1923), przejścia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934) – identyfikuje postać Piusa XI – omawia przyczyny popularności faszystów we Włoszech – omawia przyczyny popularności nazistów w Niemczech – wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli – wyjaśnia, dlaczego w Europie zyskały popularność rządy autorytarne</p>	<p>Uczeń: – zna daty powstania Związków Włoskich Kombatantów (1919), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921) – identyfikuje postać Alfreda Rosenberga – przedstawia sytuację Włoch po zakończeniu I wojny światowej – przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej</p>	<p>Uczeń: – ocenia zbrodniczą politykę nazistów do 1939 r. – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez B. Mussoliniego i A. Hitlera na życie obywateli</p>
-----------------------	---	--	--	--	--	--

<p>3. Rządy komunistów w ZSRS.</p>	<p>Rozwój terytorialny Rosji Radzieckiej i ZSRS w okresie międzywojennym. Rządy Józefa Stalina. Propagandowy wizerunek Stalina. Gospodarka ZSRS Zbrodnie komunistyczne do 1939 roku. Głód na Ukrainie. Relacje ZSRS— Niemcy do 1939 roku.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kult jednostki – zna daty utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop– Mołotow (23 VIII 1939) – identyfikuje postać Józefa Stalina – wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki – wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Nowa Ekonomiczna Polityka, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa, łagier, NKWD – zna daty ogłoszenia NEP (1921), układu w Rapallo (1922) – identyfikuje postać Lwa Trockiego – opisuje metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów – omawia reformy gospodarcze Józefa Stalina – wymienia zbrodnie komunistyczne do 1939 r. – omawia relacje między ZSRS a Niemcami do 1939 r.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wielka czystka, komunizm wojenny, sowchoz, kołchoz, Gułag – zna daty wielkiej czystki (1936–1938), kolektywizacji rolnictwa (1928), głodu na Ukrainie (1932–1933), represji wobec Polaków w ZSRS (1937–1938) – identyfikuje postacie Joachima Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – wskazuje na mapie największe skupiska łagrów, obszar głodu w latach 1932–1933 – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Stalina – charakteryzuje politykę gospodarczą w Rosji Radzieckiej po zakończeniu I wojny światowej</p>	<p>Uczeń: – przedstawia rozwój terytorialny Rosji Radzieckiej i ZSRS w okresie międzywojennym – wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy</p>	<p>Uczeń: – ocenia politykę J. Stalina wobec swoich przeciwników – ocenia skutki reform gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez J. Stalina – ocenia zbrodniczą politykę komunistów do 1939 r.</p>
------------------------------------	---	--	--	---	--	---

<p>4. Zmiany cywilizacyjne i kulturowe w okresie międzywojennym.</p>	<p>Społeczne skutki I wojny światowej. Wpływ mass mediów na społeczeństwa. Komunikacja. Nowe trendy w architekturze i sztuce. Sztuka filmowa. Zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym. Przemiany w modzie.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mass media, propaganda – wymienia rodzaje mass mediów – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu indoktrynacja – zna datę przyznania prawa wyborczego kobietom w Polsce (1918) – wymienia rodzaje mass mediów – przedstawia rozwój środków komunikacji w okresie międzywojennym – wymienia nowe nurty w architekturze i sztuce – wyjaśnia, dlaczego sztuka filmowa cieszyła się coraz większą popularnością</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, funkcjonalizm – zna datę pierwszej audycji radiowej (1906) przedstawia społeczne skutki I wojny światowej – wymienia rodzaje mass mediów – wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce – charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dadaizm, surrealizm, futuryzm – zna datę pierwszego wręczenia Oscarów (1929) – wyjaśnia, jaki wpływ miały mass media na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym</p>	<p>Uczeń: – ocenia wpływ mass mediów na kształtowanie opinii publicznej – ocenia wpływ mass mediów na rozwój propagandy w państwach totalitarnych – ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu I wojny światowej</p>
--	--	--	---	---	--	--

5. Świat u progu wojny.	<p>Militaryzacja Niemiec i powstanie osi Berlin–Rzym—Tokio. Anschluss Austrii. Wojna domowa w Hiszpanii. Układ monachijski i kolejne zdobycze niemieckie. Ekspansja Japonii.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Anschluss – zna daty Anschlusu Austrii (III 1938), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939) – identyfikuje postacie Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch – wymienia cele, jakie przyświecały państwom totalitarnym w polityce zagranicznej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: oś Berlin–Rzym-Tokio, – zna daty wojny domowej w Hiszpanii (1936–1939), konferencji w Monachium (29–30 IX 1938), zajęcia Zaolzia przez Polskę (X 1938), ataku Japonii na Chiny (1937), – przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Hiszpanii – przedstawia przyczyny Anschlusu Austrii – zna postanowienia konferencji w Monachium – przedstawia skutki decyzji podjętych na konferencji monachijskiej – charakteryzuje kolejne etapy podboju Europy przez A. Hitlera do sierpnia 1939 r.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu marionetkowe cesarstwo – zna daty przywrócenia powszechnej służby wojskowej w Niemczech (1935), podboju Libii przez Włochy (1932), wojny włosko–abisyńskiej (1935–1936), zajęcia Albanii przez Włochy (1939), zajęcia przez Niemcy Okręgu Kłajpedy (III 1939), – przedstawia proces militaryzacji Niemiec – wymienia strony walczące ze sobą w hiszpańskiej wojnie domowej – charakteryzuje włoską ekspansję terytorialną do 1939 r. – wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Japonii na Dalekim Wschodzie</p>	<p>Uczeń: – zna daty zbombardowania Guerniki (1937), proklamowania niepodległości Słowacji (III 1939) – identyfikuje postać Józefa Tiso – wyjaśnia wpływ polityki appeasementu na politykę zagraniczną Niemiec – charakteryzuje sytuację w Europie pod koniec lat 30. XX w.</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawę polityków państw zachodnich na konferencji w Monachium – ocenia skutki polityki appeasement dla Europy</p>
-------------------------	--	---	---	--	---	--

ROZDZIAŁ VII: POLSKA W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

<p>1. Narodziny II Rzeczypospolitej.</p>	<p>Sytuacja międzynarodowa. Pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich. Odzyskanie niepodległości 11 listopada. Rząd Jędrzeja Moraczewskiego.</p>	<p>Uczeń: – zna daty powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (7 XI 1918), przekazania władzy wojskowej J. Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918) – identyfikuje postacie Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego</p>	<p>Uczeń: – zna daty powstania Naczelnej Rady Ludowej (14 XI 1918), przekazania władzy cywilnej Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (14 XI 1918), powołania rządu Jędrzeja Moraczewskiego (18 XI 1918), powołania rządu Paderewskiego (I 1919) – identyfikuje postacie I. Daszyńskiego, J. Moraczewskiego, I. J. Paderewskiego – określa zasięg wpływów pierwszych ośrodków władzy – opisuje działania pierwszych rządów polskich o odzyskaniu niepodległości – omawia dążenia władz polskich do uzyskania przez Polskę uznania międzynarodowego</p>	<p>Uczeń: – zna daty powstania Polskiej Komisji Likwidacyjnej Galicji i Śląska Cieszyńskiego (28 X 1918), wydania dekretu o powołaniu Tymczasowego Naczelnika Państwa (22 XI 1918) – przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r. – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę</p>	<p>Uczeń: – zna daty powstania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego (19 X 1918), Tymczasowego Komitetu Rządzącego we Lwowie (24 XI 1918) – przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy</p>	<p>Uczeń: – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości</p>
--	---	---	---	--	---	--

<p>2. Walka o granicę wschodnią – wojna polsko-bolszewicka.</p>	<p>Koncepcje granicy wschodniej. Konflikt polsko-ukraiński. Wyprawa kijowska Ofensywa bolszewików. Bitwa warszawska i nadniemieńska. Pokój ryski. Polsko-litewskie spory terytorialne.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna – zna daty bitwy warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921) – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim – omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej – wymienia postanowienia pokoju ryskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Obrony Państwa, „bunt” Żeligowskiego – zna daty: bitwy nadniemeńskiej (22–28 IX 1920), „buntu” Żeligowskiego (9 X 1920) – identyfikuje postacie W. Witosa, Michaiła Tuchaczewskiego, Lucjana Żeligowskiego – wskazuje na mapie miejsca bitew stoczonych z Rosjanami w 1920 r. – przedstawia postawy Polaków wobec zagrożenia niepodległości ze strony bolszewików – omawia przebieg bitwy warszawskiej i jej skutki – przedstawia, w jaki sposób Polska przyłączyła ziemię wileńską</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu linia Curzona – zna daty polskiej ofensywy wiosennej (1919), układu z Symonem Petlurą (IV 1920), bitwy pod Zadwórzem (1920), powołania Rady Obrony Państwa (VII 1920), bitwy pod Komarowem (31 VIII 1920), – identyfikuje postacie S. Petlury, T. Rozwadowskiego, W. Sikorskiego, Siemiona Budionnego – porównuje koncepcję inkorporacyjną i federacyjną – omawia okoliczności podjęcia przez wojska polskie wyprawy kijowskiej i jej skutki – opisuje przebieg ofensywy bolszewickiej w 1920 r. – przedstawia przebieg i skutki kontrofensywy polskiej w 1920 r.</p>	<p>Uczeń: – zna daty utworzenia Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej (X/XI 1918), powstania Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski (VII 1920), przekazania Wilna przez bolszewików Litwinom (VII 1920) – identyfikuje postacie Feliksa Dzierżyńskiego, Juliana Marchlewskiego – przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego pod koniec 1918 i w 1919 r.</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawę Polaków wobec ekspansji ukraińskiej w Galicji Wschodniej – ocenia postanowienia pokoju ryskiego</p>
---	--	--	---	--	--	--

<p>3. Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej II Rzeczypospolitej.</p>	<p>Powstanie wielkopolskie Ustalenie północnej granicy. Zaślubiny z morzem. Wolne Miasto Gdańsk. Pierwsze i drugie powstanie śląskie. Trzecie powstanie śląskie. Konflikt polsko-czechosłowacki.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt – zna datę wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918) – wskazuje na mapie obszary plebiscytowe – wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt zachodniej granicy państwa polskiego – przedstawia skutki powstania wielkopolskiego i plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku</p>	<p>Uczeń: – zna daty plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (11 VII 1920), plebiscytu na Górnym Śląsku (20 III 1921), trzeciego powstania śląskiego (V–VII 1921) – identyfikuje postacie gnącego Wojciecha Korfantego – wskazuje na mapie obszar powstania wielkopolskiego, obszar Wolnego Miasta Gdańska – omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla niepodległej Polski miał dostęp do morza – omawia okoliczności plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku – przedstawia przyczyny i skutki powstań śląskich</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu konwencja górnośląska – zna daty przybycia I. J. Paderewskiego do Poznania (26 XII 1918), zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), pierwszego powstania śląskiego (VIII 1919), drugiego powstania śląskiego (VIII 1920), podziału Śląska Cieszyńskiego (VII 1920) – identyfikuje postacie Józefa Dowbora–Muśnickiego, Józefa Hallera – wskazuje na mapie zasięg powstań śląskich, Śląsk Cieszyński – przedstawia okoliczności zaślubin Polski z morzem – opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki</p>	<p>Uczeń: – przedstawia proces kształtowania się zachodniej i północnej granicy państwa polskiego</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawę Polaków wobec sytuacji politycznej w Wielkopolsce w końcu 1918 r. – ocenia przyczyny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu – ocenia postawę Polaków wobec walki o polskość Śląska</p>
---	--	---	--	--	---	--

4. Rządy parlamentarne II Rzeczypospolitej.	Trudne początki niepodległości. Pierwsze wybory parlamentarne. Konstytucja z 1921 roku. Scena polityczna II Rzeczypospolitej Elekcja i śmierć Narutowicza. Rządy parlamentarne w latach 1919–1926. Kryzys rządów parlamentarnych.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Naczelnik Państwa – zna daty uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921), wyboru G. Narutowicza na prezydenta (9 XII 1922) – identyfikuje postacie Romana Dmowskiego, Gabriela Narutowicza, Józefa Piłsudskiego, – omawia postanowienia konstytucji marcowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kontrasygnata, hiperinflacja, wojna celna – zna daty pierwszych wyborów do sejmu ustawodawczego (26 I 1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919), zabójstwa prezydenta G. Narutowicza (16 XII 1922), – identyfikuje postacie Ignacego Daszyńskiego, Władysława Grabskiego, Stanisława Wojciechowskiego – charakteryzuje zadania, jakie stanęły przed władzami odradzającej się Polski – wymienia postanowienia małej konstytucji – charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu partyjniactwo – zna datę wprowadzenia podziału na województwa (1919) – przedstawia okoliczności pierwszych wyborów prezydenckich – omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza – przedstawia przejawy kryzysu rządów parlamentarnych	Uczeń: – identyfikuje postacie Romana Rybarskiego, Maurycego Zamoyskiego, Jana Baudouin de Courtenaya – charakteryzuje scenę polityczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia wpływ słabości politycznej rządów parlamentarnych na pozycję międzynarodową II Rzeczypospolitej	Uczeń: – ocenia pozycję ustrojową Naczelnika Państwa – ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926
---	---	--	---	---	---	---

<p>5. Zamach majowy i rządy sanacji</p>	<p>Zamach majowy. Walki podczas zamachu majowego. Zmiany konstytucji Rządu sanacyjnego. Represje w stosunku do opozycji. Obóz w Berezie Kartuskiej. Rządy sanacyjne po śmierci Piłsudskiego. Polski autorytaryzm na tle europejskim.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja – zna daty początku zamachu majowego (12 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – omawia skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego – charakteryzuje rządy sanacyjne</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: nowela sierpniowa, obóz sanacyjny, autorytaryzm, Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, – zna daty dymisji rządu i prezydenta S. Wojciechowskiego (14 V 1926), uchwalenia noweli sierpniowej (2 VIII 1926), powstania BBWR (1928), wyborów brzeskich (XI 1930), procesu brzeskiego (1932) – identyfikuje postacie Macieja Rataja, Ignacego Mościckiego – omawia przyczyny zamachu majowego – charakteryzuje przebieg zamachu majowego – przedstawia postanowienia konstytucji kwietniowej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „cuda nad urną”, grupa Pułkowników, grupa zamkowa – zna daty powołania rządu „Chjeno-Piasta” (10 V 1926), wyboru I. Mościckiego na prezydenta (1 VI 1926), powstania Centrolewu (1929), śmierci J. Piłsudskiego (12 V 1935), powstania OZN-u (1937) – identyfikuje postacie Kazimierza Bartla, Walerego Sławka, Adama Koca, Edwarda Rydza-Śmigłego, Władysława Sikorskiego – przedstawia politykę władz sanacyjnych wobec opozycji politycznej – omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa Piłsudskiego</p>	<p>Uczeń: – zna datę Kongresu Obrony Prawa i Wolności (29 VI 1930) – porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej – charakteryzuje polski autorytaryzm na tle przemian politycznych w Europie</p>	<p>Uczeń: – ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy II Rzeczypospolitej i jej obywateli – ocenia metody, jakimi władze sanacyjne walczyły z opozycją polityczną</p>
---	--	--	---	---	--	---

<p>6. Gospodarka II Rzeczypospolitej.</p>	<p>Problemy gospodarcze odrodzonej Polski. Reforma walutowa Grabskiego. Odbudowa gospodarcza. Reforma rolna. Wielki kryzys gospodarczy w Polsce. Nowe inwestycje przemysłowe. Port morski w Gdyni.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy – wskazuje na mapie obszar Polski A i Polski B – wymienia różnice między Polską A i Polską B – wyjaśnia, jaką rolę gospodarczą odgrywał Centralny Okręg Przemysłowy</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu reforma walutowa – zna daty reformy walutowej W. Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937) – identyfikuje postacie Władysława Grabskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego – wskazuje na mapie obszar COP-u, Gdynię – omawia reformy rządu Władysława Grabskiego – przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni i jego znaczenie dla polskiej gospodarki – przedstawia założenia 4-letniego planu gospodarczego Eugeniusza Kwiatkowskiego i jego realizację</p>	<p>Uczeń: – zna daty ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), początku wielkiego kryzysu (1929) – wskazuje na mapie przebieg magistrali węglowej – przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości – charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy w Polsce – omawia założenia i realizację reformy rolnej</p>	<p>Uczeń: – przedstawia sposoby przewycięzania trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej – charakteryzuje działania podjęte w celu modernizacji gospodarki Polski w dwudziestoleciu międzywojennym</p>	<p>Uczeń: – ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuacje gospodarczą II Rzeczypospolitej – ocenia znaczenie portu gdyńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej – ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego</p>
---	--	---	--	---	---	--

<p>7. Społeczeństwo polskie w latach 1918-1939.</p>	<p>Społeczeństwo II Rzeczypospolitej. Państwo wielu narodów. Polityka wobec mniejszości narodowych. Rozwój edukacji.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu analfabetyzm – omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, w jaki sposób władze odrodzonego państwa polskiego walczyły z analfabetyzmem</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja narodowa, asymilacja państwowa – zna datę reformy J. Jędrzejewicza (1932) – identyfikuje postać Janusza Jędrzejewicza – przedstawia strukturę społeczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, na czym polegać miała asymilacja narodowa i państwowa – omawia rozwój edukacji w II Rzeczypospolitej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: getto ławkowe, numerus clausus – opisuje sytuację społeczną Polski po odzyskaniu niepodległości – charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców – omawia stosunki polsko-żydowskie</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje przykłady realizacji polityki asymilacyjnej w latach trzydziestych XX wieku</p>	<p>Uczeń: – ocenia położenie mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej – ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych</p>
---	--	--	--	---	---	--

<p>8. Dorobek kulturowy i naukowy II Rzeczypospolitej.</p>	<p>Osiągnięcia polskich naukowców. Literatura międzywojenna. Technika i transport II Rzeczypospolitej Polskie kino w okresie międzywojennym. Polski modernizm. Malarstwo i architektura.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Enigma – identyfikuje postać Władysława Reymonta – przedstawia najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ekspresjonizm, modernizm, funkcjonalizm – zna daty otrzymania Literackiej Nagrody Nobla przez W. Reymonta (1924) – wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym – wymienia osiągnięcia polskich naukowców w dziedzinie nauk matematycznych – przedstawia osiągnięcia polskiej literatury w okresie dwudziestolecia międzywojennego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: lwowska szkoła matematyczna, awangarda, styl narodowy – identyfikuje postacie Franciszka Żwirki, Stanisława Wigury – wymienia przedstawicieli nauk matematycznych, przedstawicieli kina, twórców sztuki w Polsce międzywojennej – przedstawia rozwój kinematografii polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym – charakteryzuje kierunki w sztuce i architekturze II Rzeczypospolitej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: katastrofizm, skamandryci, Awangarda Krakowska, formizm, art déco – zna daty powstania PKP (1926), powstania PLL LOT (1929), – identyfikuje postacie Tadeusza Kotarbińskiego, Floriana Znanieckiego – wymienia architektów tworzących w okresie II Rzeczypospolitej i ich osiągnięcia – przedstawia nurty w polskiej literaturze oraz grupy poetyckie, jakie rozwinęły się w okresie dwudziestolecia międzywojennego</p>	<p>Uczeń: – ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym</p>
--	--	---	--	---	---	--

<p>9. Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej.</p>	<p>II Rzeczpospolita i jej sąsiedzi. Polska polityka zagraniczna. Układy w Rapallo i Locarno. Normalizacja stosunków z ZSRS i Niemcami. Rola II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej.</p>	<p>Uczeń: – zna daty układu polsko–francuskiego (II 1921), układu polsko–rumuńskiego (III 1921) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestoleciu międzywojennym – wyjaśnia, które z nich miały stanowić gwarancję bezpieczeństwa II Rzeczypospolitej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „korytarz”, polityka równowagi i „równych odległości” – zna daty traktatu polsko–radzieckiego o nieagresji (1932), polsko–niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934) – identyfikuje postać Józefa Becka – omawia stosunek do państw sąsiednich do II Rzeczypospolitej – charakteryzuje stosunki polsko–radzieckie i polsko–niemieckie w dwudziestoleciu międzywojennym – wyjaśnia, na czym polegała „polityka równowagi” i „równych odległości”</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Międzymorze, wojna prewencyjna – zna daty układu w Rapallo (1922), układu w Locarno (1925) – przedstawia koncepcję Józefa Piłsudskiego dotyczącą prowadzenia polityki zagranicznej i przykłady jej realizacji – omawia ideę Międzymorza i wyjaśnia przyczyny jej niepowodzenia – wskazuje zagrożenia, jakie stwarzały dla Polski układy z Rapallo i Locarno – charakteryzuje politykę zagraniczną prowadzoną przez Józefa Becka</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały układy w Rapallo i Locarno – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały polsko–radziecki traktat o nieagresji i polsko–niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy</p>	<p>Uczeń: – ocenia pozycję II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej</p>
---	---	--	--	--	---	--

<p>10. Polska w przededniu II wojny światowej.</p>	<p>Zajęcie Zaolzia. Niemieckie żądania wobec Polski. Sojusz z Wielką Brytanią i Francją. Pakt Ribbentrop–Mołotow.</p>	<p>Uczeń: – zna daty paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939), polsko–brytyjskiego sojuszu polityczno–wojskowego (25 VIII 1939) – wskazuje na mapie obszary, które na mocy paktu Ribbentrop–Mołotow miały przypaść III Rzeszy i ZSRS – przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r. – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: eksterytorialność – zna daty zajęcia Zaolzia przez Polskę (2 X 1938), polsko–brytyjskich gwarancji pomocy w razie ataku Niemiec (IV 1939), wypowiedzenia przez Niemcy deklaracji o niestosowaniu przemocy z Polską (IV 1939) – identyfikuje postacie Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop–Mołotow</p>	<p>Uczeń: – zna daty przedstawienia po raz ostatni propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (III 1939), przemówienia sejmowego J. Becka (5 V 1939) – przedstawia przyczyny konfliktu polsko–czechosłowackiego o Zaolzie – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej – wyjaśnij, jakie cele przyświecały polityce zagranicznej Wielkiej Brytanii i Francji wobec Polski w 1939 r. – przedstawia okoliczności zawarcia paktu Ribbentrop–Mołotow</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje relacje polsko–brytyjskie i polsko–francuskie w przededniu II wojny światowej – wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę A. Hitlera</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawę rządu polskiego wobec problemu Zaolzia – ocenia postawę społeczeństwa polskiego wobec żądań niemieckich</p>
--	---	---	--	--	---	--

--	--	--	--	--	--	--